

גליון 531
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

ויקרב משה את משפטן לפני ה'
(כ"ז - ה')

כשהביאו בנות צלפחד את משפטן, לא הביאוהו מיד לפני משה, אלא בתחילה הלכו ובאו לפני שרי עשרות, אמרו להן, דין של נחלה הוא ואינו דין שאנו יכולים לדון בו, אלא של גדולים ממנו הוא. הלכו ובאו אצל שרי חמשים, ראו שכבדו אותן שרי עשרות, אף הם אמרו להן, אף אנו יש גדולים ממנו, וכן לשרי מאות, וכן לשרי אלפים, וכן לנשיאים השיבו להן כולם כענין הזה, שלא רצו לפתוח פה בפני מי שגדול מהם. כיון שראה משה כך, אף על פי שידוע היה את הדין, אמר, אם אומר אני להן את הדין אטול את גדולתם של כל אלה, אמר להן, אף אני יש גדול ממני, לפיכך ויקרב משה את משפטן לפני ה'.

(ספרי זומא במ"ר כ"א י"ג)

פרשת השבוע

הגני נותן לו בריתי שלום (כ"ה - י"ב) והיתה לו ולזרעו (כ"ה - י"ג) מסופר: באחת העיירות בגאליציה המזרחית, פרצה פעם מחלוקת עזה בקרב ראשי הקהילה, עם פטירת המרא דאתרא, מי ראוי לישיב על כסא הרבנות שנתפנה, עד כדי כך, שגם בשעת ההלוויה וההספדים של הרב שנפטר, ניטש ריב קולני בקהל בשאלת ממלא מקומו של רבם.

הגניב על כך הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א ואמר, עתה נתחוויר לי פשר הברכה שהעניק ה' לפינחס, "הגני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו", לכאורה תמוה הדבר, מהי השייכות בין שני חלקי הבטחה זו, שמבטיח הקב"ה לפינחס. אלא בידוע, שהשטן המקטרג, מרקד במיוחד כשמגיעים למצב של 'ולזרעו אחריו', ואש המחלוקת מתפשטת אז כלהבה גדולה, משום כך באה הברכה לפינחס בן אלעזר, שברית השלום המוענקת לו בחסדי השם יתברך, תהיה לו ולזרעו אחריו, ולא תפרוץ כל מחלוקת בשאלת ממלא מקומו לאחר שנות חייו בעולם הזה.

הגני נותן לו בריתי שלום (כ"ה - י"ב) מסופר: באחת העיירות בגאליציה המזרחית, פרצה פעם מחלוקת עזה בקרב ראשי הקהילה, עם פטירת המרא דאתרא, מי ראוי לישיב על כסא הרבנות שנתפנה, עד כדי כך, שגם בשעת ההלוויה וההספדים של הרב שנפטר, ניטש ריב קולני בקהל בשאלת ממלא מקומו של רבם.

הגניב על כך הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א ואמר, עתה נתחוויר לי פשר הברכה שהעניק ה' לפינחס, "הגני נותן לו את בריתי שלום והיתה לו ולזרעו אחריו", לכאורה תמוה הדבר, מהי השייכות בין שני חלקי הבטחה זו, שמבטיח הקב"ה לפינחס. אלא בידוע, שהשטן המקטרג, מרקד במיוחד כשמגיעים למצב של 'ולזרעו אחריו', ואש המחלוקת מתפשטת אז כלהבה גדולה, משום כך באה הברכה לפינחס בן אלעזר, שברית השלום המוענקת לו בחסדי השם יתברך, תהיה לו ולזרעו אחריו, ולא תפרוץ כל מחלוקת בשאלת ממלא מקומו לאחר שנות חייו בעולם הזה.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 8:27 ת"א: 8:30 ר"ת: 9:00

פינחס

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:10 ת"א: 7:26

עובדות מהרה"ק רבי שלמה מקארלין זיע"א

(יומא דהילולא כ"ב תמוז)

הרה"ק רבי שלמה הלוי סג"ל זיע"א, נולד בשנת תצ"ח לאביו רבי מאיר. היה תלמיד מובהק למגיד הקדוש ממעוריטש זיע"א והרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זיע"א, ומראשי החסידות בליטא. נודע כבעל מופת מופלא, ורגיל היה לומר כי "המופת הגדול ביותר הוא להכניס לתוך לבו של ישראל שפע קודש, שיהיה ביכולתו להתפלל לה' יתברך".

מסופר: הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א היה נוסע מפעם לפעם בפקודת רבו המגיד הקדוש ממעוריטש זיע"א, בעיירות לומר דרשות ולעורר את העם לתשובה, ולהפיץ את תורת החסידות. פעם פנה המגיד הגדול ממעוריטש אל תלמידו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, ואמר לו: "אין ליטא איז דא א גרויסער אור, זעה אים בריינגען קיין מעוריטש" (בליטא יש אור גדול, תראה להביא אותו למעוריטש). באותו עת שימש רבינו כראש ישיבה בעיר לודמיר, הוא היה מתמיד עצום ולמד יומם ולילה עם תלמידיו, עד שלא הירשה להם ללכת לשמוע דרשותיהם של המגידיים המופיעים מפעם לפעם.

רבי אהרן הגדול הגיע לעיר משכנו של רבינו והתאכסן שם באחת האכסניות. הוא ביקש רשות מפרנס החודש לדרוש בליל שבת קודש בבית המדרש, והפרנס נענה לו. כשהגיעה שעת הדרשה התמלא בית המדרש בבני העיר, ורבי אהרן הגדול עלה על הבימה והחל לדרוש בפני הקהל. דבריו הקדושים היוצאים מן הלב משכו את לבות בני העיר. אחרי הדרשה הודיעו לקהל, כי למחרת אחרי הצהריים ידרוש המגיד פעם נוספת.

השמועה שפשטה בעיר שמגיד גדול הגיע לעיר, וכי הוא מושך את לבות בני העיר בדרשתו, הגיעה גם לאזני תלמידי הישיבה של רבינו. בשב"ק לאחר הסעודה כשרבינו הלך לנוח מעט, הגיעו ובאו גם תלמידי הישיבה לבית המדרש לשמוע את דרשת רבי אהרן הגדול, מגודל עריבות ומתיקות דבריו הקדושים התעכבו בבית המדרש עד סיום הדרשה, ועל ידי כך איחרו אל השיעור של ראש הישיבה, כשחזרו לישיבה שאלם רבינו על סיבת האיחור לשיעור, ענו לו כי היו בבית המדרש לשמוע דרשת מגיד נפלא שהגיע לעיר, והוסיפו אם רבינו היה שם, גם הוא היה נהנה מאד מדבריו של מגיד זה. בסיום הדרשה הודיעו לקהל שגם בסעודה שלישית ידרוש המגיד בבית המדרש, התלמידים מסרו זאת לרבם, והשפיעו עליו שגם הוא יבוא לשמוע את דרשת המגיד.

נענה רבינו לבקשת תלמידיו והלך עמם לסעודה שלישית לשמוע את הדרשה, אך לא רצה להכנס לבית המדרש, ונשאר עומד מאחורי חלון בית המדרש. בהגיע זמן הדרשה החל רבי

אהרן הגדול לדרוש בדברי תורה מתוקים מדבש, שמשך את לבות כל השומעים. באמצע הדרשה כשהחושך שלט בבית המדרש נכנס רבינו לבית המדרש. רבי אהרן הגדול הרגיש בכניסתו של רבינו והתחיל לומר דברי תורה בעמקות ובבקיאות עצומה, ואכן רבינו שאב תענוג רב מדברי התורה ששמע.

לאחר סיום הדרשה התפללו תפלת ערבית, ואחר התפילה ניגש רבינו אל רבי אהרן הגדול, הושיט לו את ידו, והזמינו לביקור אל ביתו. רבי אהרן הגדול נענה להזמנה, והלך עם רבינו לביתו. בבית החלו להתפלל ביניהם זמן רב, לאחר מכן אמר רבינו אל רבי אהרן הגדול: "זה זמן רב מוקשה לי תוספות במס' סוכה, וגם פירוש המהרש"א על התוספות מוקשה לי", והוא החל לפרוס את קושייתו, ורבי אהרן הגדול תירץ כל הקושיית באופן נפלא. שאלו רבינו: "פון וואו נעמט מען אזא לערנען?" (מאיפה לוקחים לימוד כזה?) אמר לו רבי אהרן הגדול: "במעוריטש אצל מורי ורבי", ובקש מרבינו להתלוות אליו למחרת בנסיעתו למעוריטש, ורבינו אכן נסע אתו, ונהיה שם אחד מגדולי תלמידי המגיד הגדול.

על אחת מנסיעות של רבינו לרבו המגיד הגדול ממעוריטש זיע"א סיפר הרה"ק מחנטשין-עלקוש זיע"א: באחת מנסיעותיו של רבינו למעוריטש, כאשר נכנס אל הקודש פנימה אל המגיד הגדול, סירב המגיד ליתן לו שלום. יצא רבינו והתחיל מפשפש במעשיו: מה זה ועל מה זה, עד שזוכר כי בנסיעתו למעוריטש, באמצע הדרך כאשר דהרו הסוסים במורד ההר, נתקף בפחד שמא יתהפך עם העגלה, ולגבי יהודי שכמותו נחשבת יראה גרועה זו לפגם שצריך לתקנו, סבר וקיבל, נתפייס גם רבו והסביר לו פנים.

ויהי בשובו הביתה, כשעצר בפונדק, באו לפתע שודדים והתנפלו על כל האנשים שנמצאו במקום, גם את רבינו ככלו בחבלים ואיימו להורגו, הסכנה היתה מוחשית, אך הוא לא קם ולא זע, ופנה לפונדקאי באמירה: "זאני טרם התפללתי, הכינו עבורי כוס חמין", ובשלוות רוחו הפעם תיקן את זה שהתיירא בדרך למעוריטש.

בשנת תקל"ב אחרי פטירת רבו הרה"ק רבי אהרן הגדול מקארלין זיע"א, פנו החסידים אל רבינו שימלא את מקום רבו. אך ברוב ענותנותו סירב רבינו. לאחר שהפצירו בו מאד, אמר שיסע לצדיק איש אלקים אשר רוח הקודש שורה עליו, והוא ודאי יגלה רישעותו ברבים, ויעיד שאינו ראוי להנהגה. ונסע אל הרה"ק רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב זיע"א שהיה מפורסם כבעל רוח הקודש.

כאשר הגיע מזלאטשוב כיבדו הרבי ר' מיכל מאד, ונשאר לשבת קודש. לאחר השבת בקשו בניו של הרבי ר' מיכל שימלא עמם שבת נוספת. נענה ואמר להם: "שאלו לאביכם", אך בתנאי שיאמרו לו בדיוק את לשון קדשו של אביהם, כי חשב בדעתו, שבפניו לא ירצה לומר לו האמת שלא לביישו, ולהם יאמר מחשבתו האמיתית עליו.

משל ונמשל

הידידים הנאמנים הממשיכים ללוות את האדם

משל לאדם אחד שהיו לו שלושה ידידים, ראובן, שמעון ולוי. את ראובן הוא אהב מאד ונראה היו לו כי האהבה היא הדדית, גם שמעון נחשב בעיניו לידיד טוב, אם כי לא ידיד נפש כמו ראובן, עם לוי היו לו יחסים רופפים יותר מאשר עם שאר ידידיו, ומעולם לא החשיב במיוחד את הקשרים ביניהם.

יום אחד נקרא האיש להתייצב לפני המלך. סיבת הקריאה אל המלך לא היתה ידועה לו, והאיש נבהל מאד וחשש מפני הצפוי לו. אולי הלשינו עליו וצפוי חלילה לעונש מוות. בצר לו פנה אל חבריו בבקשה לבוא עמו אל המלך ולהמליץ טוב בעדו, לתדהמתו הרבה סירב ראובן, שאותו החשיב לידידו הנאמן לבוא עמו. גם שמעון חברו השיב את פניו ריקם, הוא אמנם הסכים לבוא עמו כברת דרך, אולם מראש אמר לו כי הוא מוכן ללוותו רק עד שער המלך, כי הוא חושש להיכנס פנימה. בלית ברירה פנה האיש ללוי, למרות ששני הידידים הגדולים סרבו להיכנס עמו אל המלך, ניתן היה לצפות שהשלישי בוודאי לא יסכים, והנה, להפתעתו הרבי נענה לוי ברצון, הסכים לבוא עמו אל המלך ואף הבטיח לעשות כל מאמץ כדי ללמד עליו סגוריה.

בסופו של דבר ראובן כלל לא הטריח עצמו ללוות את ידידו, שמעון ליוה אותו עד פתח ארמון המלוכה כפי שהבטיח, אולם לא נכנס פנימה, ולוי נכנס אל המלך, המליץ טוב בעדו והצילו. אז התברר שהידיד האמיתי אשר מוכן להושיט יד ולסייע בעת צרה, הוא דוקא אותו אדם שמתחילה לא חשבוהו לאהוב מסור כמו האחרים.

והנמשל: הממון החביב על האדם ביותר דומה לראובן, במשך כל ימי חייו מתחזה הממון כידיד דגול של האדם ומוליכו שולל, לאדם נדמה כי על ידי העושר הוא מבטיח את עצמו מפני צרות וסבל, אולם יום המוות שהוא שעת מבחן לידידות אמת, חושף את המציאות האמיתית, וכמאמר התנא: בשעת פטירתו של אדם אין מלווין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד (אבות פ"ז), הכסף אינו עומד לימינו של האדם בעת צרה קשה זו והוא אפילו אינו מלווה אותו בדרכו האחרונה. בני המשפחה והידידים משולים לשמעון במשל הנ"ל, הם אמנם לא נושטים את האדם בעת פטירתו, הם מבכים אותו ומלווים אותו עד לקבר, אך שם הם נפרדים ממנו ועוזבים אותו לנפשו, תורה ומעשים טובים בלבד, כלשון המשנה במסכת אבות, הם הידידים הנאמנים הממשיכים ללוות את האדם עד לפני כיסא הכבוד.

(בשם החפץ חיים הקדוש זיע"א)

כאשר שאלו את אביהם, אמר: "איש שכל העולמות העליונים ותחתונים כולם תלויים במעשיו ובמחשבותיו הקדושים, אולי אפריע לו, ולו בתנועה קטנה אם אשאירנו לשבת אצלי, הן עלול אני בכך להרעיש עולמות". מיד הלכו ואמרו לרבינו מה שאמר עליו, מיד רץ רבינו אל הרבי ר' מיכל והתחיל להתמרמר מאוד עליו, ואמר: "מה אתם רוצים ממני, או איר זאלט קענען זאגין אזוינע דיבורים, איז שוין דא אויך קיין אמת נישטא"? (שתוכלו לומר דיבורים כאלה, גם כאן כבר אין אמת?).

ענה הרב ר' מיכל: "מיין ליבער ר' שלמה, איהר ווילט זיצין אין איין קליין שטיבעלע, אין דינען השי"ת אליין (ר' שלמה אהובי אתם רוצים לשבת בחדר קטן ולעבוד לבדך את השי"ת), בניו של הקב"ה כדאים הם שתלכו בשבילם רחוק, ותכניסו עצמכם עד צווארכם בבוץ, ובלבד להוציאם משם. סעו לביתכם והוציאו יידישע נשמות פון בלאטע" (ותוציאו נשמות של יהודים מהבוץ).

רבינו היה בעל מופת גדול. מסופר על אחד מחסידיו ליובאוויטש שלא זכה להיפקד בורע של קיימא שנים רבות. הוא פנה לרבי שלמה מקארלין וביקש ברכה, ואכן זכה להיפקד. כאשר סיפר החסיד את הסיפור לרבו, הרה"ק בעל התניא זיע"א, השיב לו רבו: "דבר זה ידוע אצלנו, שאם הקארלינער יאמר שלאבן יהיו בנים – גם לה יהיו!"

בי"ז בתמוז תקנ"ב, בהיותו בן חמישים ושתים שנים, נורה רבינו ברגלו על ידי קוזאק בזמן קבלת שבת. לאחר פציעתו סיפר שנגזרה גזירה קשה על מחצית מעם ישראל, אך הוא הסכים להיות כופר נפשם. הצדיק מסר את נפשו ומת על קידוש ה' לאחר חמישה ימים, בכ"ב תמוז. על מותו נכתב בספר "שמע שלמה" בשם המגיד הקדוש מקאזניץ זיע"א: "רבי שלמה היה עטוף בטליתו, בקדושת "כתר" והוא שרוי בדבקות נפלאה, לא ראה ולא שמע מאומה. היה ממליך את בורא כל העולמים ושואג בקול גדול ונורא, "לך ה' הגדולה והגבורה כי לך ה' הממלכה" באותו זמן מאחורי החלון, כיוון חיל רוסי בשם ארמילוס ימ"ש את רובהו מול רבי שלמה הקדוש. נכדו הצעיר של הרבי עמד על ידו ומרוב בהלה משך בטליתו. בשל הנענוע התנער רבי שלמה לרגע מדבקותו, ואז ירה בו הקוזק הרוסי חץ, פצעו קשה מאוד. חמישה ימים לאחר מכן, בכ"ב בתמוז, נפטר מפצעיו רבי שלמה מקארלין, שצדיקים אמרו שהיה משיח בן יוסף.

זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

צ'ין אדם לחברו

ואל ילבין פני חברו ברבים

מסופר על תלמיד ישיבת קול תורה שהיה כבד פה, ובא להרה"ק רבי שלמה זלמן אוירבך ראש הישיבה זיע"א, ובכה על שהתלמידים צוחקים על צורת דיבורו. קרא הגרש"ז לתלמידים והעמידם על חומרת הדבר שבהלבנת חבר, אך הללו התנצלו שאין ביכולתם להתאפק מלצחוק, זה פשוט בלתי אפשרי, אמרו. היה לכם להיחנק, קרא לפנייהם בקול, כבר אמרו חז"ל (בבא מציעא נ"ט) נוח לו לאדם להפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חברו ברבים.

עבודת המידות

מסופר על הרה"ק רבי שמחה בונים מפשיסחה זיע"א, שעלה פעם על יצועו כדי לחטוף תנומה קלה, לאחר שעות רבות של עבודת ה'. ובטרם עצם את עיניו העייפות, חש רצון עז להריח מעט מאבקת הטבק הריחנית שבביתו. אולם קופסת הטבק היתה מונחת על שולחן הספרים, שבקצה החדר הסמוך. החל רבי שמחה בונים מהרהר בלבו וכה אמר: אם אקום ממיטתי ואלך לחדר השני כדי ליטול את קופסת הטבק שלי להרחק, היא בכך משום כניעה לפיתויי היצר הרע, והליכה אחר תאוות הגוף, ואם לא אקום ממיטתי בשעה זו, שמא היא הדבר לגבי משום עצלות, שאף זו מידה מגונה לאדם, מה עשה רבי שמחה בונים? קם בוריות ממיטתו ונכנס לחדר הסמוך, וניגש אל השולחן שעליו היתה מונחת קופסת הטבק, שכה ביקש להריח באותה

שעה - ובסופו של דבר הציץ ולא געג כלל בקופסת הנכספת.

התכוונתי ללכת לזוג

מסופר על הרה"ק רבי שמואל מסלנט זיע"א רבה של ירושלים ת"ו, שפעם באו לביתו שני אנשים להתדיין בפניו דיני ממונות. אחד מבעלי הדין שיצא חייב התפרץ בחמת זעם ואמר: "אני אשבור את כל השמשות שבבית הרב". כששמע כך רבי שמואל, פנה לסובבים אותו ואמר: מה אתם חושבים, שאני אשב בשקט ולא אעשה כלום? דברים אלו הפחידו את האיש ומיד ברח מהבית. לאחר שהאיש הלך, שאלו האנשים את הרב, מה התכוון לעשות? השיב להם הרב: "התכוונתי ללכת לזוג שיתקין שמשות חדשות".

מי צילצל לפוסק הדור בכל

ערב שבת

מסופר: מידי יום שיש, בכל שבוע ושבוע, נשמע צילצל הטלפון בבית מרן הרה"ק רבי משה פיינשטיין זיע"א, מעברו השני של הקו היתה אשה זקנה, שהתגוררה בשכונתו שבמנהטן, ובפיה שאלה קבועה: אימתי זמן הדלקת נרות היום? רבי משה הטרוד בלימודו ובשאלות חשובות מכל קצוות תבל, מעולם לא כעס, מעולם לא רמוז לה דבר, מעולם לא החמיץ את פניו. בניחותא היה עונה ומוסר לה את הזמן המופיע בלוח, ומסיים בלבביות בברכת "שבת שלום".

תלולא דצדקיא

שבת קודש י"ז תמוז
יהודה בן אשר (בן הרא"ש - ה"א קנ"א)

יום ראשון י"ח תמוז

הרה"ק רבי משה דוד אשכנזי מטאלטשאווא ב"ר אשר אנשיל (תולדות אדם - תרט"ז)
הרה"ק רבי יעקב אריה מראזמין ב"ר שלמה (תרל"ד)

יום שני י"ט תמוז

הרה"ק רבי אהרן שמואל ב"ר ישראל (תפארת שמואל על הרא"ש (תל"ט))
הרה"ק רבי מאיר תאומים ב"ר יוסף (אבי הפרמ"ג - תקל"ג)

יום שלישי כ' תמוז

הרה"ק רבי נתן נטע האנווער הי"ד ב"ר משה (שערי ציון - תפילות - תמ"ג)

יום רביעי כ"א תמוז

רבי אליהו ב"ר משה לואנץ (בע"ש מווארמס - שצ"ו)

יום חמישי כ"ב תמוז

הרה"ק רבי שלמה מקארלין ב"ר מאיר הלוי (תקנ"ב)

הרה"ק רבי אורי פייבל מקריסניפולי ב"ר אהרן (אור החכמה - תקע"א)

יום שישי כ"ג תמוז

רבינו משה קורדיבירו ב"ר יעקב (רמ"ק - ש"ל)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רמזים וסיק תרשים על המצוות.

תלמוד תורה (ו')

א) כל היגע בתלמודו בבית הכנסת, לא במהרה הוא משכח, וכל היגע בתלמודו בצנעה מחכים, שנאמר (משלי י"א, ב') ואת צנועים חכמה. (רמב"ם, הלכות תלמוד תורה, פ"ג ה"ב)
ב) כל המשמיע קולו בשעת תלמודו, תלמודו מתקיים בידו, אבל הקורא בלחש, במהרה הוא שוכח. (שם)
ג) שלשה הקב"ה בוכה עליהן בכל יום, על שאפשר לו לעסוק בתורה, ואינו עוסק, וכו'. (חגיגה דף ה' ע"ב)
ד) כשם ששכר תלמוד תורה גדול מכל המצוות, כך עונש ביטול תורה גדול מעונש שאר העבירות. (ספרי דברים ה', א')

בחסות פוסטר (פרינטופ במיתוג מחדש)

דפוס אישי מקצועי

08-8422112 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי והאמין שלך להשכרת
ומכירת רכב בכל הארץ

052-7655-222